

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci **žalobce: I. Y.,** zastoupeného Mgr. Ervínem Perthenem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135/19, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3,** o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2003, č. j. OAM-5604/VL-20-04-2003, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 59 Az 87/2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 2. 2004, č. j. 59 Az 87/2003 – 15,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 2. 2004, č. j. 59 Az 87/2003 – 15 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 23. 2. 2004 č. j. 59 Az 87/2003-15 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i stěžovatel) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2003 č. j. OAM-5604/VL-20-04-2003, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud mimo jiné uvedl, že v dané věci ze všech procesních úkonů učiněných žalobcem v řízení o udělení azylu v České republice je zřejmé, že neopustil

Ukrajinu z důvodu, že byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, ani ze strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnost k určité sociální skupině, nebo zastávání politických názorů. Skutečnosti uvedené žalobcem nejsou proto podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu, a žalovaný proto nepochybil, jestliže žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Stěžovatel namítá, že rozsudek krajského soudu je nezákonný a nepřezkoumatelný, neboť soud při svém rozhodování nepřihlédl k námitkám stěžovatele uvedeným v žalobě. Krajský soud se vůbec nezabýval žalobními body (procesními námitkami), na které stěžovatel poukazoval, tedy námitkami týkajícími se závažných procesních pochybení žalovaného, ačkoliv byl dle § 75 s. ř. s. povinen se těmito námitkami zabývat. Dle názoru stěžovatele nemá rozhodnutí žalovaného náležitosti správního rozhodnutí dle § 47 správního řádu, neboť není v souladu s § 47 odst. 5 správního řádu podepsáno oprávněnou osobou, nemůže tak mít účinky správního rozhodnutí, tj. vlastně se o správní rozhodnutí pro jeho neúplnost nejedná. Stěžovatel poukazuje na judikaturu, dle které je podpis oprávněné osoby na rozhodnutí součástí rozhodnutí o udělení či neudělení azylu. Zda napadená listina je či není správním rozhodnutím, je povinen soud řešit z úřední povinnosti bez ohledu na to, zda by tato námitka byla či nebyla navrhovatelem vznesena. Správní orgán je povinen účastníkům řízení zasílat písemné vyhotovení rozhodnutí opatřené podpisem oprávněné osoby s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Postup, kdy oprávněná osoba podepíše jen písemné vyhotovení rozhodnutí, které zůstane součástí příslušného spisu a účastníkům řízení se zasílají jeho stejnopisy, kde pod doložkou „za správnost vyhotovení" se podepíše osoba, která stejnopisy písemného vyhotovení pořídila, není v souladu s ustanovením § 45 odst. 5 správního řádu. Stěžovatel je tak přesvědčen, že žalovaný správní orgán neprojevil dostatečným způsobem svou vůli a rozhodnutí je tak nicotné, resp. je stiženo závažnou procesní vadou, pro kterou nemůže obstát. Stěžovatel dále poukazuje na další procení vadu, a to že krajský soud v daném případě rozhodl pouze o nákladech řízení účastníků řízení ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., ale o nákladech řízení státu rozhodnout opomněl. Podle § 33 správního řádu je správní orgán povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění. Stěžovatel jako účastník správního řízení však nebyl upozorněn na skutečnost, že se ve věci chystá rozhodnout a nemohl se tak ve shora uvedeném smyslu k věci vyjádřit ani předložit další důkazy.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť má za to, že vůli projevil a soud se zabýval žalobními body v žalobě stěžovatele obsaženými a neměl důvod se vyslovovat k okolnostem v řízení nenastalým (nákladům státům nevynaloženým). Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu dne 23. 10. 2003. Jako důvod své žádosti uvedl skutečnost, že na Ukrajině byl dne 10. 9. 2003 svědkem vraždy jednoho muže, proto byl jako svědek předvolán na policii. Poté za ním přišli

neznámí lidé, kteří mu sdělili, že pokud chce žít, ať odjede, on odjel do České republiky. Stěžovatel požádal o azyl, neboť se domnívá, že se domů vrátit nemůže, obává se, že by jej tam zabili, v České republice chce pracovat. V pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu dne 1. 11. 2003 stěžovatel podrobněji popsal událost ze dne 10. 9. 2003, dále uvedl, že na policii se o pomoc neobrátil, protože člověk, který mu vyhrožoval, mu sdělil, že pokud se na policii obrátí, bude ještě hůře. Do České republiky přijel stěžovatel na turistické vízum, kamarád mu našel ubytovnu, v současné době zde stěžovatel pobývá nelegálně, chce si legalizovat pobyt, tak žádá o azyl. Na Ukrajině jiné než shora uvedené potíže neměl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná.

Nejvyšší správní soud shledal oprávněným důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Vadou řízení je skutečnost, že krajský soud při přezkoumávání rozhodnutí žalovaného nepostupoval v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí, a v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 s. ř. s., podle kterého předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Krajský soud se ve svém rozsudku nevypořádal se všemi žalobními body, a to konkrétně s námitkami stěžovatele týkajících se porušení několika procesních ustanovení správního řádu ze strany žalovaného. Je sice pravdou, že stěžovatel učinil výhrady pouze v obecné rovině - bez konkrétnějších skutkových tvrzení, přesto bylo povinností krajského soudu na námitky zareagovat. Pokud nebylo najisto postaveno, z jakých skutkových důvodů je tvrzeno porušení ustanovení správního řádu, měl krajský soud v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 s. ř. s. stěžovatele vyzvat k doplnění jeho podání. Soud však takto nepostupoval a v provedeném řízení se zaměřil jen na určitěji formulovaný žalobní bod týkající se tvrzeného nenaplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a naopak splnění podmínek dle § 12 zákona o azylu stěžovatelem. Rozsudek krajského soudu tak Nejvyšší správní soud považuje za nepřezkoumatelný ve shora uvedeném rozsahu.

Co se týče dalších námitek stěžovatele uplatněných v podané v kasační stížnosti, ty nebyly shledány důvodnými.

Námitku o tom, že rozhodnutí žalovaného, které bylo doručeno stěžovateli, je nicotné, neboť nemá náležitosti dle § 47 odst. 5 správního řádu, když není podepsáno oprávněnou osobou, stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, tedy poté, kdy byl vydán napadený rozsudek krajského soudu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze soudního spisu bylo zjištěno, že k žalobě bylo skutečně stěžovatelem předloženo rozhodnutí žalovaného, které nebylo podepsáno oprávněnou osobou, je zde pouze uvedeno její jméno, příjmení a funkce, rozhodnutí je opatřeno úředním razítkem. Podepsáno je však pouze za správnost, podpis je nečitelný. Nejvyšší správní soud se však domnívá, že uvedený nedostatek nezakládá nicotnost rozhodnutí, neboť nicotnost (neexistence) správního aktu způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek, že již vůbec nelze o správním aktu hovořit. Může se jednat o vady spočívající například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem, rozhodování podle již zrušeného právního předpisu, či absolutní nedostatek předepsané formy. Vadu předmětného správního rozhodnutí však nelze pokládat za natolik intenzivní, aby mohla založit nicotnost tohoto rozhodnutí, když ve správním spise je založeno rozhodnutí bezvadné, které je opatřeno úředním razítkem a řádně podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby - PhDr. T. H., ředitele odboru azylové a migrační politiky Ministerstva

vnitra. Je tak nepochybné, že žalovaný dostatečným způsobem projevil svou vůli, když ve věci rozhodovala skutečně osoba k tomu oprávněná.

Námitka stěžovatele, že krajský soud se dopustil pochybení tím, že napadeným rozsudkem nerozhodl o nákladech řízení státu, je taktéž nedůvodná, neboť ze zákona nemá stát právo na náhradu nákladů, pokud je účastník řízení osvobozen od soudních poplatků (ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s.). V projednávaném případě byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků dle ustanovení § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, proto neměl stát ze zákona právo na náhradu nákladů řízení, a krajský soud o tomto právu v souladu se zákonem nerozhodl.

K námitce stěžovatele o porušení ustanovení § 33 správního řádu Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že stěžovateli byl v rámci celého řízení o azylu dán dostatečný prostor k uvedení důvodů pro udělení azylu, měl možnost seznámit se s veškerými podklady pro rozhodnutí a k nim se vyjádřit. Správní orgán při rozhodování ve věci vycházel zejména z tvrzení stěžovatele uváděných v žádosti o udělení azylu, který stěžovatel bez výhrad podepsal dne 23. 10. 2003 a v pohovoru k důvodům žádosti ze dne 1. 11. 2003, o jehož obsahu byl vyhotoven protokol, se kterým byl stěžovatel seznámen, souhlasil s ním a nežádal doplnění ani změny, což stvrdil svým podpisem. Tato námitka rovněž není oprávněná.

Nejvyšší správní soud tak neshledal oprávněným důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Stěžovatel v úvodu kasační stížnosti výslovně uplatnil rovněž důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávním posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Stěžovatel však v kasační stížnosti blíže nespecifikoval, jakou právní otázku nesprávně posouzenou v předcházejícím řízení u krajského soudu má na mysli, ani v čem nezákonnost jejího nesprávného posouzení spatřuje, proto v tomto rozsahu se za uvedené situace nemohl Nejvyšší správní soud námitkou stěžovatele zabývat.

Z důvodů v tomto rozsudku uvedených Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v němž je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem vy smyslu ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti žalovaného přednostně ve smyslu § 56 odst. 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., nerozhodoval již samostatně o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu